

וארטים לפרשת השבוע

כה ב. ויקחו לי תרומה. פרשתנו מתחילה "ויקחו לי תרומה" מיד אחרי סוף הפרשה הקודמת שמסתיימת בוייהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה". ורבים התקשו מה הקשר בין שני הפסוקים: ותיצר בזה בחנוכת התורה ע"פ הגמ' בסוטה יג: שמהפסוק ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה ללפינן שמשה לא מת. והנה בגמ' בסנהדרין לו. כתוב שאל מין אחד את רב אבין הא אלוקים כהן הוא דכתיב ויקחו לי תרומה וא"כ במה הוא טבל כשקבר את משה. וזה מרומז בסמיכות הפסוקים כי משלהי משפטים ילפינן שמשה לא מת, וא"כ אפי' שהקב"ה כהן הוא כמבואר ויקחו לי תרומה הוא לא נטמא למשה. **עו"ל** שהקמת המשכן באה לכפר על חטא העגל, וחטא העגל קרה בגלל שטען בניי בחשבון המי ימים שעלה משה לשמים, והטעות שלהם היתה שהם לא חישוב את הלילות כדפרישי' לקמן לב. ולכן כתב ויהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה ובסמיכות לילה הוצרך לומר שיעשו משכן כי בגלל זה היתה ידעו על הלילות הוקם המשכן.

כה ב. ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו. וברשיי' לי **לשמי**. בבאיור הכוונה לשמי י"ל ע"פ ברכות סג. דכל מי שאינו נותן את תרומותיו לכהן סופו שיצטרך לכהן בשביל להשקות את אשתו כשתהיה סוטה. והנה כידוע בשביל להשקות סוטה צריך למחות את השם. וזה כוונת הפסוק תתנו תרומה לשמי היינו שלא ימחה שמי. **עו"ל** שהמקום היחיד שקוראים את שמו של הקב"ה - ה' וגו' זה רק במקדש, כי במדינה הוא נקרא בכינוי היינו א-ד-ג... וזה מה שאמר לשמי, היינו בשביל השם שלי שתתנו לבנות המקדש ועי"כ יקראו בשמי.

כה ב. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי. לכאורה יש כאן שתייה בפסוק, מתחילה ה' אומר למשה דבר אל בני ישראל שיקחו תרומה מאחרים היינו שמשה ימנה שלח לאסוף, ולאחמ"כ ה' אומר מאת כל איש וגו' תקחו את תרומתי, היינו שמשה עצמו יקח? וי"ל שיש ב' סוגי תורמים, יש להנתיים כי מבקשים מהם ולא נעים להם לשרב וזה לא אש, ומהם מיישה יאסוף. כי אם משה ואהרן יאספו בעצמם זה יכול להחשב ככפיה גדולה כי א"א לשרב להם, משא"כ מאת כל איש אשר ידבנו ליבו, מהם תקחו אתם (משה ואהרן) את התרומה.

כה ב. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי. וסיים תרומתי, ולכא"ה הול"ל אשר ידבנו ליבו תקחו את התרומה. ועוד מדוע נכפל פעמיים עניין תרומה, היה אפשר לכתוב מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי ולא היה צורך לכתוב ויקחו לי תרומה בהתחלה. וי"ל דהנה פסק הרמב"ם (יד יב מעשה הקרבנות) בנדרים ובנדבות אינו צריך להוציא מפיו כלום, וברגע שחושב בליבו לתת תרומה הוא חייב, שנאמר כל נדב לב יביאה, והיינו שע"י נדיבות לב הוא מתחייב להביא. לפי"ז הפסוק מתפרש היטב, ויקחו לי תרומתי היינו שיקחו תרומה מישראל שירצה לתת. ויש עוד! גם איש אשר ידבנו ליבו היינו שרק חשב בליבו להביא תרומה, תקחו את תרומתי כי זה כבר תרומה שלי ברגע שחשב. חשב סופר. תל תל תל תל תל תל תל

כה ב. מאת כל איש. מהלשון של כל איש משמע שפרשה זו נאמרה לאנשים ולא לנשים. דאילו זה היה מתייחס גם לנשים היה צריך לכתוב מאת אשר ידבנו ליבו, בלי להוסיף 'כל איש'. וקשה ע"ז שביקשהל ישנה משמעות שונה כדכתיב שם (לה כב) ויבואו האנשים על הנשים וגו' משמע שהנשים היו התרומות הנקיות למלאכת המשכן וכמבואר ברמב"ן שם ועוד. ועוד בתרומת תכשיטי הנשים כתוב כל נדב לב הביאו חח וזום וטבעת וכו' וקשה למה כתב בלשון זכר ה"ל"ל בלשון נקבה כי הנשים תרמו את תכשיטיהן. ואין לומר שהנשים הוצרכו לאישור של הבעלים כי כל מה שמעשה דידן שייך לבעל הוא תחת מזונותיהם, ובמדבר לא היה מזונות מהבעל כי היה מ? וי"ל ע"פ נדרים עז ב ועוד שם שמבואר שם שיש הנדר בין דן איש לנדר אשה, דנדר איש כאשר האיש נודר שיתן מכספו להקדש מיד מתחייב והגזרים יכולים לכפותו, ולתפוס ממונו לקיום נדרו, אבל באשה זה לא כך שמוא בעלה יפר על הנדר ונמצא נדרה בטל. וא"כ תחילת פרשתנו מדברת על נדר שע"ז יש דין של תקחו את תרומתי וזה יכול להיות רק באיש, אבל לא באשה כי אשה שנודרת לא יכולה לקיים את תרומתה עד שהבעל יקיים את הנדר, ולכן כתב בלשון זכר. לעומת זאת בויקהל ששם מדובר על הבאת הנדבות כבר למשכן, שם הנשים כבר נטלו חלק נאה יותר מהגברים, ומאחר שנדבתן של הנשים חלה מכוח הבעלים נכתב כאן כל

נדב לב הביאו חח וזום כי גם נדבתן הגיעה מכוח הבעל שאישר את ההתחייבות.

ה. ועורות תחשים. אומר רש"י מין חייה ולא היתה אלה לשעה, והרבה גוונים היו לה לכך מתרגם (התרגום) ססגונה ששש ומתפאר בגוונים שלו. ויש לדקדק למה רש"י והתרגום לא ביארו כפשוטו ששם החיה הוא תחש אלא כתב שזה כינוי המבטא את העובדה שיש לחיה הזו הרבה גוונים וששש ומתפאר וכו'. ומשמעתי שביארו שלכן רש"י הקדים לומר מין חייה ולא היתה אלה לשעה, דמאחר ולא היתה קיימת בביריה העולם, ע"כ אדם הראשון לא נתן לה שם כפי שנתן לכלל החיות, לפיכך כל השם כאן הוא רק תואר מה יש לחיה הזאת אבל שם אין לה. חנוכת התורה.

כה ו. ונתת על השולחן לחם פנים. אומר רש"י בפסחים שהכוונה לחם שהיו לו פנים. ויש לבאר ד"ז ע"פ שבת קד. שכתוב שם שכשעני אוכל על יד מי שנתן לו אוכל הוא מתבייש להיטיב בפניו, כי העני חושב שהבעה"ב הביא לו אוכל רק כי לא היה נעים לו ולא בגלל שהיתה לו עין טובה, וא"כ י"ל שכשהקב"ה משפיע שפע לישראל הוא נותן להם בעין יפה, והנה לחם הפנים הוא מסמל הפנה, ובמילה פנים רמזו שהיו לו פנים, והיינו שהקב"ה נותן בסבר פנים יפות ולא מתביישים להסתכל בפניו של לחם הפנים. וזמ"ש בפסוק כי צדיק ה' ישר יחזו פנימו. להורות נתן.

כה י. ועשו ארון עצי שיטים. יש להקשות מדוע כאן נכתב שעשו ארון עצי שיטים, ואילו בלוחות שניות (דברים י א) כתוב ועשית ארון עץ בלבד ולא כתיב עצי שיטים? ויש לומר דהנה ביומא ג. מבואר דהטעם דהכא הארון נקרא על שם של בני ישראל, ועשו ארון עצי שיטים ואילו בדברים הציווי נאמר למשה ועשית לך ארון עץ, ואומרת הגמ' שכאן כשעשו רצונו של מקום לכן נקרא על שם, ובלוחות שניות עשה אחרי חטא העגל ולא עשו רצונו של מקום לא נקרא עשה. והנה במנחות צז: שנינו שהשולחן היה מעצי שיטים ומצופה זהב ולא קיבל טומאה, כי הוא כלי עץ העשוי לנחת ואע"פ שהוא מצופה זהב, הזהב בטל לגביו כי הוא עץ חשוב מאוד. וגם כשהארון חנה ונסע זה נקרא כלי עץ העשוי לנחת משום שנסעו וחנו ע"פ ה' אז נחשבת חנייתם כקבע, ע"כ הגמ' שם. וא"כ י"ל שזוהי כוונת התורה אצלנו נכתב שזה עשוי מעצי שיטים כיוון שהציווי נאמר כשישראל עושים רצונו של מקום אז השכינה נסעה מהם, ואז הארון יש לו דין של עץ העשוי לנחת, ועצי שיטים כתוב בדווקא משום שחשיבותם גורמת שהזהב יהיה בטל לגביו ולא יקבל טומאה. משא"כ בלוחות שניות המוזכרות בדברים שהיה אחרי חטא העגל ואז כבר שכניה לא הלכה עמהם כדכתיב בשמות לג ב ושלחת מלאך לפניך כי לא אעלה בקרבך, א"כ העץ מקבל טומאה משום שמתבטל לזהב ולא הווי עשוי לנחת, א"כ אין חשיבות לעצי שיטים ולכן אין התייחסות לזה כלל.

כה י. ועשו ארון. איתא בגמ' ברכות מז. אמר רב הונא תשעה וארון (שמונה בו ס"ית) מצטרפים למניין, אמר ליה רב נחמן וארון גבא ואז: אלא אמר רב הונא תשעה נראין כעשרה מצטרפין. ודברי הגמ' מפורשים כי בתחילה אמר ארון, ואח"כ נראין **כארון**: ותיצר רבנו הגר"מ ע"פ הגמ' במגילה י: אמר ר' לוי מקום ארון שבמקדש אינו מן המידה, היינו שבדרך נס הארון לא תפס מקום במקדש בכלל ועי"ש בגמ' בהרחבת העניין. וא"כ הכל מובן, שרב הונא אומר שכמו שבמקדש היו עשר אמות בכל צד אפי' שהארון היה אמור להוריד מהשיעור הנ"ל בכ"א זה היה נראה כמו עשר בכל צד, וזה כוונתו שארון מצטרף היינו שתשעה נראין כמו הסיפור של הארון מצטרפין, וזה גם מה שענה לרבי נחמן.

שם. ועשו ארון עצי שיטים אמתיים וחצי ארכו. אומרת הגמ' בסנהדרין כט. מכאן שכל המוסיף גורע. ועיין ברשיי'. ואיך ללפינן מכאן שכל המוסיף גורע? אומר הגאון: הנה אמתיים **חצי** ארכו, בלי הווי הצמוד לחצי, פירושו כפשוטו הוא שתי אמות הן חצי מארכו, וז"א שכל האורך הוא ארבע אמות. וכשנוספה האות וו, הפך הפירוש להיות שתי אמות ועוד חצי אמה, דהיינו הוספת האות וו גרעה מהארבע אמה וחצי, ומכאן שכל המוסיף גורע.

כה יא. ועשית לו זהב סביב. ולהלן **שולחן ובמזבחי הזהב ג"כ כתוב ועשית לו זהב סביב**. וכותב רשב"י שהזר זהב שסביב לארץ הוא סימן לכתר תורה, והזר שסביב לשולחן הוא סימן לכתר מלכות, והזר שסביב למזבח הוא סימן לכתר כהונה. והרב אליהו דיסקין הביא לכל זה רמז דהנה זר הזהב שסביב הארון הוא רמז לכתר תורה ודבר זה מפורש באבות שחתורה נקית בארבעים ושמונה מעלות, והנה בבדיקה פשוטה היקף

שסביב הארון היה 48 טפחים כי הארון הוא אמתיים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו וזה יוצא שמונה אמות שהם 48 טפחים. וזה בדיוק כנגד כתר תורה שנקנה ב-48 מעלות. והנה כתר כהונה מובא באבות שנקנה בששים ארבע מעלות וזר הזהב שסביב מזבח הקטורת שהוא כנגד כתר כהונה הוא 24 טפחים כי אמה ארכו ואמה רחבו. וכתר מלכות מובא במשנה שנקנה בשלושים מעלות והיקף השולחן הוא אמתיים ארכו ואמה רחבו וא"כ הוא שלושים ושישה טפחים. והנה כל השלושים מעלות שמובא במשנה על מלכות נאמר בשאול, ואילו אצל דוד נאמרו עוד שש מעלות כי בועז הביא לרות שישה שעורים ובסנהדרין מובא שרמו לה שעתיד לצאת ממנה שישה בנים שמתחיל בודו ונגמר במשיח בן דוד. והיינו שישה מעלות נוספות שיש לדוד שהוא כתר מלכות. כי הרמב"ם כותב שידו זהב **לכתר** מלכות והנה כתר שם טוב עולה גביהן, היינו יותר טוב מכתר תורה שנקנה בארבעים ושמונה מעלות וכתר שם טוב עולה עליהם היינו יותר מכתר תורה שזה אומר לפחות 49 מעלות. והרמז לכתר שם טוב הוא בכלל המשכן שזה המנורה וכמו שנאמר טוב שם טוב משמן טוב. ובמנורה יש 49 חלקים שזה 22 גביעים, 11 כפתורים, 9 פרחים, 7 קנים, וזהו כתר שם טוב עולה על גביהן.

כה יא. מבית ומחוץ תצפנו. ביומא עב: אמרו כל ת"ח שאין תוכו כברו אינו ת"ח. שנאמר מבית ומחוץ תצפנו. וקשה הא בארון עצמו היה תוכו מעץ וא"כ אין תוכו כברו? וי"ל דאדרבה, למרות שהוא מצופה זהב מבית ומחוץ, הוא נקרא ארון עץ ולא ארון זהב כי אין תוכו כברו, והיא גופא הראייה שתי"ח שאין תוכו כברו אינו ת"ח.

כה כג. ועשית שלחן עצי שיטים אמתיים ארכו. בפסחים קט: איתא שולחן של מקדש של פרקים הווה - היינו שיכולים לפרקו דאי ס"ד הדוקי מהדק איך מטבילים אותו במקווה במקדש שהיה רחבו רק אמה. וקשה למה לא שאלו זאת על שאר הכלים? ועי"כ האם חסר מקוואות בירושלים שהיו גדולים פי כמה? וי"ל, אומר ההפלאה, שאת כל הכלים היו יכולים להטביל בכל המקוואות הגדולים שהיו בירושלים לכן לא שאלו עליהם, משא"כ שולחן איתא במנחות צט: שהזמן היחיד שאפשר להטביל, הוא בין הזמן שמחליפים בו את הלחם הישן בחדש, והזמן הזה הוא רק בשבת בין הבוקר לשקיעה, ומכיוון שההלכה שלא גזרו שבות במקדש היא **רק במקדש עצמו** אפילו בדברים שהם צורך המקדש, א"כ אי אפשר להטביל את השולחן בשלמותו מחוץ למקדש ששם שבות. וממילא מובן למה רק את השולחן, שהיו מוכרחים לטבול בשבת במקדש עצמו, היו צריכים לפרק כדי שאפשר יהיה להטבילו במקווה המצומצם שהיה במקדש, משא"כ בשאר דברים אפשר להטבילם ביום חול במקוואות הגדולים שהיו בירושלים.

כה ל. ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד. בחגיגה כו. איתא מטבילים את הכלים שהיו במקדש, ואומרים להם היזהרו שלא תגעו בשלחן, וברשיי' שם שמזהירים את הכהנים עמי הארצות שלא יגעו בשולחן כי אז זה יטמא, ושולחן א"א לסלקו ממקומו ולהטביל כי זה צריך להיות לפני **תמיד**. ותימא גדולה ע"ז כי בגמ' במנחות צט: איתא רבי יוסי אומר שכל האיסור הוא להלך **בלילה** בלא לחם, אבל להוציא מהבוקר עד הערב שרי, וז"ל הגמ' שם: רבי יוסי אומר אפי' סילק את הישנה שחרית, וסידר את החדשה ערבית, אין בכך כלום, ומה אני מקיים לפני תמיד שלא ילחן בלא לחם. והוא סתירה עצומה? וי"ל ע"פ הגמ' במנחות שם: מדבריו של רבי יוסי נלמד, אפי' לא שנה האדם אלא פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית קיים מצוות לא ימוש ספר התורה הזה מפניך, ושם ודבר זה אסור לאמרו לפני עם הארץ, והטעם כותב רש"י כי יש חשש שיחנך את הילדים שלו ללמוד רק קצת בבוקר וקצת בערב. וא"כ י"ל שרשיי' בחגיגה הוא כפתור ופרח. וזה כוונתו, ואומרים לכהנים עמי הארצות שא"א לטבול את השולחן כי כתוב תמיד, ולא מצינו לעם הארץ שגם מצב של קצת בבוקר וקצת בערב נחשב ל"תמיד". בשם ספר שלמה מול אדר.

כו לא. ועשית פרוכת תכלת וארגמן. המשנה בשקלים ח (ה) אומרת פרוכת ארכה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה וכו'. ושלוש אמות כהנים מטבילים אותה. הטעם שצריך 300 כהנים, אומר הגאון (מובא בתפארת ישראל שם), מכיוון שאורך הפרוכת היה ארבעים אמה, ורחבה עשרים אמה, א"כ ההיקף שלה היה 120 אמה, ואמת המקדש היא חמישה טפחים (מסכת מידות) ובס"ה 600 טפחים, וכך יד אדם היא טפח, לכך הוצרכו 600 ידים ל-600 טפחים.

מאמרי מוסר וסיפורים בענייני הפרשה

ויקחו לית תרומה. ידועה השאלה מדוע כתוב ויקחו? הרי תרומה נותנים, לא לוקחים. ומתראים בעלי המוסר שאדם שנותן תרומה הוא עצמו מרוויח מכן, היינו שנתינת צדקה או כל דבר עבור הנצרך לכך, נותן לוקח ומקבל פי כמה וכמה. לפעמים רואים את הדברים מיד, ולפעמים לאחר זמן, אך המכנה המשותף שכמעט כל שנותן זוכה לראות עין בעין איך הוא מרוויח מכן. ובתו של רבי עקיבא שנתנה בשעת הלויים שלה פת לעני, והיא זכתה שבאותו הלילה היא ניצלה ממותו והמעשה הידוע עם רבי שמואל הנגיד שהיה ר"ש גדול והמלך סמך עליו בכל, וכל עבדי המלך ושריו קנאו בו נורא. והנה יום אחד התאספו כולם אצל המלך וא"ל שהשר מועיל בתפקידו, והכוחות לכך בקשו מהמלך והוא רוצה להשימתינו שהוא מצעיר עליהם הם פחות מחצי מכספו, זעם המלך על השר ששיקר אותו ורצה להעניש אותו עונש חמור, הוא קרא לשר וא"ל מדוע רימתיני? ענה השר הנה את כל כספי יכול המלך לקחת לי כל יום ויום ולהחרימם אותם לאוצר המדינה. אבל כאן כתבתי רק את מה שהוא שלי וא"ל לקחת לי. אמר המלך מה א"ל לקחת לך? ענה השר את הצדקה שנתתי, והמלך שמח. **החזו"א היה אומר** שנתינת מעשר כספים מונעת אסונות, מחלות ומגעים בבית. וכע"ז איתא בחז"ל שפתח הפתוח לצדקה לא יצטרך לרופא, וסיפר רבי יעקב החזו"א אמר שבתקבל ע"ע לות מעשר כספים והכל יסתדר וכן הווי. הכוח שיש לצדקה הוא לאין ערוך. וכתבו במשול יוצדקה תציל ממות. **בדינר גדול שנערך לשיבת מיר** לפני מספר שנים הגיע אורח מפתיע אדם עצום שירד מנכסיו וביקש רשות הדיבור. מפתא עברו שהיה בעבור תומך תורה גדול נתנו לו את רשות הדיבור ומה שדיבר עשה הני הרבה כסף בהסתוריה על הנתנות. וכה היו דבריו, הכי כידוע כולכם עד שמוזן הייתי עשיר בקנה מידה עולמי. כולם כבידו אותי. ומה נשאר לי מכל הכסף? כלום, רק חובות של מיליונים. אבל יש דבר אחד שנשאר לי ואף אחד לא יכול לקחת ממני וע"ז אני לא מתחרט, ומה הוא אותו הדבר? מה שתרמתי זה דבר שנשאר לי לעד. רבותי, אכרזי אותו פושט רגל, יש לכם הזדמנות נתנו זה יבאר לכם לנצח...

הרב זילברשטיין סיפר על אחד שעבד בפיפץ ויום אחד הוא נקרא לבית אחד לתקן איזו נזילה קשה שהיתה שם. הוא הגיע לבית והוא ראה שזה לא נזילה אלא הל הבית רקוב מהיסוד. הוא עבד של המלך שמים שלמים והחליף את כל האינסטלציה הכל בצורה הגיע מושלמת. בזמן העבודה הוא גילה שבעל הדירה נפטר והשאיר אלמנה עם חמישה יתומים קטנים שאין להם מה לאכול. כשהוא סיים את כל העבודה הוא אמר לבעלת הבית שהיות והיתה כאן בעייה רצינית, התיגיה משלמת את כל ההוצאות... האשה מאוד שמחה. לאחר כעשר שנים אותו שיפוצניק לקח ע"ע פרויקט גדול של תמ"א 38 והוא הוזקק להרבה מאוד חומר וריצוף ואינסטלציה, הוא בא לחנות גדולה ושוכנת במרכז הארץ ונקראת בשם איציק וזורו והוא ביקש להזמין הרבה סחורה בשווי עצום. הוא עשה הזמנה והוא רואה שהמחיר הוא גבוה מידי והוא לא יודע איך הוא יעמוד בזה, אז הוא אמר לבע"ה"ן תן לי לחשוב ע"ז כמה ימים ולבדוק עוד הצעות מחיר. הוא פנה לביתו והנה לאחר כמה שעות הוא מגיע לאתר בו הוא עבד והוא מגלה שם משאית פורקת את כל הסחורה שהזמין. מיד הוא נזעק אל הזמנית העצור מיד. והמוביל מתקשר לדווח לבעל החנות ששלה אותו אבל הוא מורה לו להמשיך להוריד מכל במקום את כל הסחורה ולא להתייחס... ההוא רץ לחנות ושואל מה זה? הרי לא הזמנתי לבסוף. הבע"ה"ן ענה לו זה בחינם מהעירייה. התברר שהבע"ה"ן בן של אותה אלמנה, והוא לא שחל לו את החסד שעשה אז.

לפני כעשר שנים נפטר בב"ב באופן תאומי רבי משה לב. שהיה אוסף כסף לשיבת תניבות עולם. רבי משה הזה חמש עשרה שנה לפני שנפטר היה עדיין חילוני ובאותו הזמן הוא החל לשוב אל כור מחצבתו, והנה היה זה ביום התענית אסתר שנת תשנ"ו רבי משה שבאותה ימים החל להתחזק לקח עמו בחילה ופוליס לעבודה (ר' משה עבד בדוכן פיס בצומת הרחובות דיינגוף קינג ג'ורג' בתל אביב היה לו דוכן פיס חצון שהיה מתיידי כל פעם למק"א) כדי שיוכל לאכול בצאת השוק. לקראת הערב הגיע אליו עני לדוכן וביקש נדבה ר' משה בו להוציא לו כסף אך העני שהיה רובקש תשוש מאוד ביקש את החבילה ופוליס, רבי משה לא ידע שיש לנשוף כי מצד אחד ההוא רעב ומצד שני זה מה שהוא שומר לפי הצום והיה לו קשה ללכת בשיא העומס לקניות כי הוא יפסיד לקוחות. בכ"א רבי משה התגבר ונתן את כל החבילה של הופוליס לעני שהיה בכך את נפשו. לקראת סוף הצום עזר ר' משה את דוכן הפיס לקנות לעצמו משהו לאכול בקיוסק סמוך, באותו הרגע הגיע מחבל עם מטען חבלה גדול ופוצץ עצמו בסמוך לדוכן של ר' משה שנמצא (הדוכן) קשות, התוצאה היתה 13 הרוגים וכמאה שניעים פצועים. שמעות הדבר שרי' משה ניצל ממות בטוח. הרב שטיימן תמיד כשהיה מגיע לנתיבות עולם

לסנקה היה ניצח לר' משה שהיה יושב בכניסה ומבשק ממנו יסיפר לו שוב ושוב את הסיפור הזה.

הרבנית קניבסקי ע"ה סיפרה כן: בירושלים העתיקה עיר מגורי סבי הגאון רבי אריה לוי היתה תקופת צנע. היתה זו הסתפקות במועט. תקופה שבה 'ברז' היתה מילה של עשירים, המים היו מחולקים במשורה בזמנים קבועים. באחד הימים מיהרה סבתי אל המכולת, לקנות מצרכי מזון לבני הבית. בני המטה בחדר היתה מונחת התינוקת לצד קערת מים שהיתה כמו גדר למיטה. הסבתא יצאה בזריזות ובדרכה למכולת פגשה היא יהודי, הוא ביקש ממנה כוס מים. היא אמרה לו: כשאחזור לביתי לאחר הקנייה אביא לך. אך הוא הפציר ורצה עששוי עם דחוף. כששמעה זאת סבתי נענתה להפצרותיו וחזרה הביתה להביא כוס מים מיד לאותו יהודי. כשכנסה הביתה פרצה בצעקה, התינוקת הקטנה שנשארה בבית שכבה בתוך קערת המים... בעוד מספר דקות כבר היה מאוחר... סבתי הוציאה את התינוקת ורצה לאותו יהודי להביא מים. היא נתנה חלק הכיוונים אך היהודי נעלם לו... התינוקת היתה אימה בצלדקנית- מספרת הרבנית קניבסקי. זכות המצוה לגמול חסד עם יהודי, היא זו שהצילה את חיי התינוקת, שלימים היתה אשת חבר לרבי יוסף שלום אלישיב.

לארגון "מתנת חיים" הפועל לאתר תורמי כליה, שהוקם ע"י רבי ישעיהו הבר, הגיעה שיחה מיהודי בשם א' שמתגורר בשמרון והוא מודיע בשמחה שמעוניין לתרום כליה, ומה בדיקת צריך לעשות. השמחה היתה גדולה שעוד יהודי יזכה לצאת מהסבל של הדיאליזה ולחיות חיים רגילים. מיד התחילו בהליך הבדיקות המצריך התאמה רפואית. במהלך התהליך המתקדם הודיע א' שהוא מעוניין שההשתלה תתבצע בהקדם האפשרי, שמוש בקרוב בס"י יתווסף ילד נוסף למשפחתם, והוא מאד רוצה להיות כבר בריא וחזק לאחר הניתוח שיוכל לעזור לרעייתו. ואכן בשעה טובה ומוצלחת הגיע לחדר ניתוח התורם והמוטש א', ובחשאי שמים זכה יהודי החללים בעזרת כליות של א' ששימחה את לבבות שני הצדדים. שלושה חודשים לאחר מכן, מתקשר א' לרב הבר ומבשר בהתרגשות 'נולד לנו בן במזל טוב' ואז הוא אומר שיש לו סיפור מיוחד שרוצה לספר. "במשך 10 שנים עשינו הכל כדי לאכות לילד נוסף, אך שום דבר לא עזר. והנה יום אחד, כשזו לבנת בצלר, דופקם בדלת. בפתח אישה שמבקשת תרומה. התעניינתי בשביל מה היא צריכה תרומה והיא הסבירה שהכסף נועד לרכישת מזון. יש לה ארגון שמחלק מזון למשפחות ברוכות בירושלים. מדובר במשפחות שהאם לא מתפקדת מכל סיבה שהיא, וצריכים ארוחות חמות, לילדים, האישה מעמידה אוכל במטבח, ומעבירה לכלים, ושולחת את כל בתים, אך אין ביכולתה לממן את מצרכי המזון. שאלתי אותה מהיכן עלה בדעתה לעשות כזה דבר? והיא הסבירה שבמשך שנים רבות לא זכתה להיפקד, ננתה לביתו של רבי שלמה אזלמן אויערבך וזכתה על מר גורלה. הרב אמר לה 'הקב"ה לא חיוב לך ילדים, אבל את תעשי לאנשים מה שאת לא חיובת לעשות'. האישה עשתה למען הכלל וזכתה לשלושה ילדים. מספר א': תרמתי בעין טובה לארגון. הדברים שאמרה נכנסו לליבי, אבל לא מצאתי שום רעיון שאני יכול לעשות כדי לתרום משלי לאחרים. בשבת קודש בבית הכנסת מונחת לפני חוברת של ארגון 'מתנת חיים' ושם פנייה לאנשים שימסרו נפש ויתרמו כליה למען חולי דיאליזה. מיד נזכרתי באותה בברת, ובעצה שנתן לה הרב והחלטתי שאני תורם כליה. כמובן שאשתי ברכה כל כך. לא יאומן אבל בשבועות שעברתי אני בדיקות ההתאמה נפקדה אשתי, ולכן ביקשתי ממך לזרז את התהליך כדי שאהיה בריא וחזק כשיולד התינוק. ואכן כך היה תרמתי כליה מעשה שאני לא חיוב לעשות, ומן השמים עשו מה שהם אינם חיובים לעשות. הכל ברחמי והכל לפנים משורת הדין".

סיפור מיוחד שהחיש במונסה. שם התגורר יהודי בשם ר' קלמן שהיה ירא שמים, ועובד לפרנסתו במסחר של יבוא דברים מסין (עוד טרום עונת ה'קורונה') ומכירתם. כך כה פעמים בשנה היה משאיר את משפחתו, נוסע לסין, חוזר עם סחורה ממוכרה בארה"ב ברווח נאה. עד שיום אחד הסתבך ר' קלמן בכך שהסחורה שייבא לא היתה שווה, והוא נאלץ להשיב לרוכשים את כספם, ומצא את עצמו לראשונה בחייו מתמודד עם חור בתקציב. הוא היה צריך להתכונן לנסיעה הבאה, אך מניין יהיה לו כסף מזומן ר"כ בשביל לקנות סחורה טובה? דבר שאין פעם לא היה בעיניה בשביל. ואז פנה לבית ברירה לילדיו ר' משה וסיפר לו את הקורות אותו ובפיו בקשה להלוואה ... ר' משה הופתע מהבקשה, קלמן רץ שמע את פיתולו, ומפחד על כספו... הוא נזכר באותה קופסת נעליים שמונחת במרתף ביתו ובה הטמן קרוב למאה אלף דולרים שהוא שומר לנושאי בתו. הסכום יכול להציל את ר' קלמן אך מה הסיכויים שיחזור הכסף, האם יצליח הוא בעסקיו? אחרי כמה דקות ארוכות של מחשבה אמר ר' משה יש לי בית סכום עצום שחשכתי במשך השנים לנושאי בתי. אני סומך עליך שבעזרת ד' תחזיר לי את הכסף, ואתה יכול לעשות בו עסקים ולהחזיר בעוד חמישה חודשים. הולכים שניהם לבית להביא את הכסף. ר' קלמן ממתין בסלון, ור' משה יורד למרתף להביא

את הקופסא. אך להפתעתו הוא מגלה שהעזרת נכנסה וניקתה את המרתף ללא התראה מוקדמת. הוא פנה לכיוון הכסף אך המקום ריק ואין זכר לאותה קופסת נעליים. ליבו חישב להישבר. קופסת הנעליים נזרקה לאשפה עם כל תכולתה. 'מה יש?' שאלה העוזרת. האם אתם צריכים את הנעליים? אולי הם עדיין בפח האשפה ... ר' משה שמע את הדברים רץ וזינק לפח והחל לנבור ולנבור עד שנגלתה לגד עיניו הקופסא המיוחלת ובתוכה כל הסכום במלואו!!! בצעדי ריקוד רץ לר' קלמן שישב שעה ארוכה וממתין לר' משה שישבו מהמרתף עם הכסף. 'איזה הם שביקשת ממני הלוואה?' אמר ר' משה והודה בחוס לר' קלמן 'הצלת את הכסף שלי!!'. ר' קלמן לא הבין מה האיש, ולמה. ואז סיפר לו ר' משה את השתלשלות הדברים, 'אני לא הייתי מתנדב לתת לך את ההלוואה, הייתי מפסיד סכום שחשכתי במשך שנים, אם לא הייתי יורד היום בזכותך וממלה את הזריקה לאשפה היה כבר מאוחר.... אוצר הסיפורים.

וכידוע הארון נושא את נושאו. איתא הרבה בחז"ל שהארון היה נושא את נושאו. ואומרים רבותינו שהכוונה היא שלתורה אין חוקים טבעיים אלא כל קיומה הוא מחוץ לדרכי הטבע, וידוע מה שאומר רבי חיים קניבסקי שיש הנהגה מיוחדת עם עמלי תורה שאצלם יש ס"ד מעל דרך הטבע בכל העניינים בבחינת הארון נושא את נושאו. ומי שמחזיק תורה התורה מחזיקה אותו. כמו שכתוב ע"י חיים היא למחזיקים בה, ולא כתוב מחזיקים אותה אלא מי שמחזיק בה היא סם החיים לו. וידוע הסיפור על רבי אליעזר ורודון שחונתו הבטיח להחזיק כמה שנים, ובמשך הזמן כשהגיעו הצעות למשורת, חותנו אמר שלא יקח כי הוא משיך להחזיקו. לימים חמותו בקשה מבעלה שיפסיק להחזיק אותו והוא ילך לקבל משרה, אמר לה בעלה אני לא יודע ממי מחזיק את מי... יום אחד הגיעה משרה בעל ר"י טעלו וחפני אמר לו שיקח זאת ע"י, הוא לקח, באותו הלילה הוא נפטר. וכשיצאה מיטתו אמרה חמותו שרוצה לדבר! ואז היא סיפרה שכל ימיו הוא אמר אני לא יודע ממי מחזיק את מי... הארון נושא את נושאו. וכן רואים תמיד שלתורה אין חוקים טבעיים וכשידבר רבי משה ריבאן (שהיה מחזיק את עולם התורה) נמנעו סברו כולם שעולם התורה יקרוס, והנה עולם התורה שורד וגודל בממדים עצומים שלא היו, וכן בגזירות לפיד לפני 15 שנה ולפני 7 שנים היו בטוחים שעולם התורה יקרוס והכל מחזיק ופורח.

בבני ברק התגורר יהודי צדיק וזי"נץ צדיק ועוסק וירא ה' בשלום, היה כל ימיו עובד ה'שם באומץ ואוסף כספים בכשרות ובישורת נדירה וכל כספיו היו למטרות חשובות ללומדי תורה ועוסקה. לפנינו מספר סיפורים על רבי דוד ליב שורף מתוך הספר 'בחזקת יד', מחייו של ר' דוד ליב. **פנידי** 'מש הנכסה' עברו מבית לבית בשיכון וזי"נץ פנידי ברק, ע"פ הרשימה שבראש תורתם אומנותם, שיקועים בלימוד ובחסידיות יומם ולילה. 'מנין, איפוא, הכסף לרכישת ה'ידרות'?' תמחו החוקרים, והנה לאחר חקירתו ודרישות נודע להם שיש נדבן הגדול המנהג בכספיו את כל מנגנון הפעילות באזור כולו ששמו אינו מוכר עדיין לרשויות המס. התגלית החשובה נודעה להם בעקבות מספר ביקורי פתע שעשו אלז דיררים בשיכון וזי"נץ. היה נקשו על הדלת וכשפתחה נראה מעברו שהיה על הסף אברך חביב סבר. מהיכן הכסף? מידוד ליבי? הם נענו הם שאלו מספר שאלות ענייניות נוספות, ומיהרו לתתנם הבאה. כששמעו גם כאן את התשובה לשאלה, לא האמינו לשמעע אזהורים. הם החליפו ביניהם מבטים משתוממים. "ידוד ליב". זה היה חזר על עצמו גם בדירות הבאות. החוקרים ירדו לרחובות הקריה, בניסיון להתחקות אחר סקסיו האל-מצהירים של המיליונר, שתומך בעשרות אברכים בסכומים כה גבוהים. בקשו לברר, מיהו העשיר שרכש בעבורם דירות. ר' דוד ליב, אצלם אין רשום כזה. הם אינם זוכרים. בהכוננת התושבים מיהרו לביתו של האיש. הם ציפו לראות וילה מפוארת שכמותה טרם ראו, ומכונית פאר חונה בחזית, ואולי גם נהג משועמם שרוחץ אותה בשמש. הם לא האמינו למראה עיניהם, כשרגליהם הליכו אותם למרתף של בני הישיבה. דירה קטנה מיושנת קיזמה את פני הבאים. דירה כמעט ללא ריהוט, ומה שבנוצא, מינימלי ומיושן. כשנפתחה הדלת, נתקלו החוקרים בזוג עניינים חודרות, שבחנו אותם מבעד לזוגיות עבות. זקן ארוך ולבן שיוה איש מראה של הוד קודשה. דמות מוסגפת, שחיוך רחב על שפתיה. "האם אתה הוד דוד ליב שורף?" שאלו מהוססים. "כן" "מנין לך סכומי הכסף הגבוהים" הם שאלו; על פניו של המארח עלה חיוך רחב. הוא קרב אל השואל, והפסי את ידו אל מול עיניו: "צדקה ציל ממנועס", הכריז בקולו. על פניהם של אנשי המס עלה חיוך רחב. הם מיהרו לפשפש בכיסם והטילו לתוך כף היד ממושתטטטטט. לימים סיפר מה היה בביתו, הם הביטו בעיניים בולשות לכל פינת החדר, ושאלו שוב ושוב 'איפה הכסף? אמרתי להם: 'קודם תחזרו משהו לצדקה ואז אגלה לכם'. הם הניחו מטבעות בכף ידי תוך תקווה... חיכיתי והצבעתי על היד המלאה: 'הנה לכם, כאן הכסף!...' אבל לפקדי המס היה נראה הדבר מוזר. למי שלא הכיר את הישנורר, כפי שהוא קרא לעצמו: היה קשה 'לעכל' את המציאות הזו. הם החליטו לשלוח אנשים נוספים לעקוב אחר האיש. הוא לא ידע על נוכחותם. בשעות אחר הצהריים

המאוחרות יצא ל'עבודתו' באולמות השמחות. כל העת צפתה בו עין בלתי נראית, ברוחנת. ואז ניגש אליו יהודי נשוא פנים, והניח על שולחן חבילת מפרשיש. היה זה סכום כסף גדול, האיש ביקש לפרוע הלואה, שאותה קיבל מידוד לייב. בטרם הספיק להודות, החל ר' דוד לייב להמטיר עליו ברכות, כאילו היתה זו תרומה, לא החזר חוב. כך היתה דרכו של הצדיק, ר' דוד לייב (לכבד את מחזרי ההלואה). אנשי המסע עמדו מרוחק ושפשו עיניהם כלא מאמינים. ואז התחילו להביך מנין סכומי הכסף הגדולים. אחר כך חשפו את עיניהם ובאו להתנצל. עם זאת לא הסירו חוקרי המסע את עיניהם מהישגיו. במשך תקופה ארוכה, התקשו 'לעכל' את התופעה - והמשיכו לחשוך... ולעקוב. זה נמשך תקופה ארוכה, עד שרכש את החותמת:

וכך סיפר: "ניקראתי למשרדי מס הכנסה ונחקרתי, כך סיפר. "הקירה צולבת שתי וערב, הלך וחזור". האמינות של ה'שנונרי' הצדיק לא נעלמה גם מעיני החוקרים. והנה יום אחד, הגיע ר' דוד לייב לסעודת בר מצווה של בנו של יהודי עשיר. קהל מצומצם השתתף בשמחה, סביב מספר שולחנות בודדים. נציב 'מס הכנסה' השתתף גם הוא. ר' דוד לייב לא ידע על כך. הוא נכנס לאולם המפואר והושיט יד. המסובין חייטטו בכיסים ונתנו ביד טובה. ליד אחד השולחנות התייצב יהודי נכבד, סובב את גופו לעבר ר' דוד לייב והושיט לו חבילה של סטרות מזומנים כרוכים בגומי. הוא לחש לו: "ר' דוד לייב, זה סכום כסף בשביל ישיבת ויזניץ" (ר' דוד לייב לא קיבץ כסף לישיבת ויזניץ, אלא ששמח לשמש כשליח מצווה). ר' דוד לייב נטל את הכסף, וכדרכו, קימט את הכסף לתוך ידו המלאה והרעיף על

פרשת תרומה: נביא כאן כמה מושגים יסודיים בדיני הפרשת תרומות ודמיון מעשרות. (חלק גדול מתוך ספרו של רבי יהודה אריה זינר שליט"א) **טבל:** זה פרי או ירק שבודאי אינו מותקן וחיוב להפריש ממנו תרומה ומכר על הפרשתו, ואם לא הפריש ה"ה כאוכל נבלות וטריפות, ואם לא הפריש וקיים בזה מצווה כמצה וכדו' לא יצא ידי"ח. **דמאי:** הוא ספק מעושר ספק אינו מעושר וצריך להפריש תרומה אך אינו מברך, בזמן חז"ל כשלקחו מעם ישראל היה להז דמאי והיו היתרים כלשהם שבת וכדו'. **בזמנינו כשלוקחים מעם הארץ** הוא בחזקת אינו מעושר וקרוב לוודאי שהוא טבל ופסק החזו"א שאין על זה את כל הקולות שנאמרו לגבי דמאי. ואלו שמעשרים גם כשקונים מכשרות המהודרות יש על פירותיהם כל הקולות של דמאי. **מה מפורשים: א. תרומה גדולה** שנהוג כציווי התורה שיעורו בכל שהוא, ויש להפריש להניח בשקית ולזרוק לאשפה. בזמן ביהמ"ק הכהן היה אוכלו בקדושה וטהרה. **ב. מעשר ראשון**, שיעורו אחד

דברים מגדולי ישראל וכן ידיעות חשובות נוספות. ערוך בדרך שו"ת

שאלה: מה נלמד מפרשת המשכן, שמוטל על כולנו כיום? **תשובה:** ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם. אומרים כל המפרשים, שהכוונה היא שיש כאן ציווי לעם ישראל שיעשה כל אחד בליבו מקדש. וכמו שכתב ביזורי דברים"ם בלבני משכן אבנה להדר כבודו, ובמשכן מזבח אשים לקרני הודו. ולנר תמיד אקח לי את אש הקעידה, ולקרנן אקריב בו את נפשי היחידה. בקיצור, צריך להפוך את הכל למשכן השכינה. לא לעשות דברים מיותרים מה שלא צריך, אלא לחשוב לפני כל תנועה שעושים האם יש בזה תועלת ומה התועלת בזה. אדם צריך להתנהג בכל היכולותיו במחשבה מה רצון ה' בעת הזאת ולשאול את עצמו מה היה עושה בכהה מצב ת"ח פלוני וכו'. ובעיקר יחשוב הדיבור קודם שיוציאו מפיו, ועיי"כ הוא גם יזכה שתפילותיו יעשו רושם ויהיו לדבריו משמעות אמיתית.

שאלה: מה סוד ההצלחה בכל עניין שרוצה להצליח בו? **תשובה:** מביאר בגמ' בטהרה שהייתה מעלה מיוחדת במשכן שעשה משה שלא שטטו בו אויבים כלל וכו'. וכתב עיי"כ הספורנו בטעם הדבר, משום שעשיית המשכן נעשית מתוך כוונה טהרה וקדושה, וכיוון שכיוונו לשי"ש יש לדבר קיום וזה מצליח. ומכאן יסוד גדול בכל דבר ועניין שאדם עושה ורוצה להצליח בו בין ברוחניות בין בשמיות שישתדל לחשוב לשם שמים, והיינו גם כשמחנך את ילדיו וגם בכל פעולה שעושה יכווין לרצון ה' יתברך, וכי"א כפי יכולתו וזכות זו תועיל לו להצליח ולתת קיום למעשיו ומפעליו.

שאלה: פרשתנו ויקחו לי תרומה וגוי'. כתוב בספרים שיש בתניתן צדקה דברים נשגבים מאוד והיא מצילה ממות. מה ראוי לעשות כדי להשיג את השפע שיש בתניתן צדקה? **תשובה:** יעשה בצנעה כמה שיותר בלי פרסום ובלו כבוד. הגמ' מספרת על נקדימון בן גוריון שעשה הרבה צדקה ולא נקרא צדקה משום שעשה זאת לכבודו, ולכן נענש שבלתו לא היה מה לאכול. וכשנתן לשם כבוד, כותב המהרש"א, הוא יותר גרוע מלתת שלא לשמה, שמצינו הנותן צדקה ע"מ שיחיה בני הר"ז צדיק גמור.

הנדיב ברכות. "משום מה לא הכנסתי את חבילת השטרות לכסיי", סיפר ר' דוד לייב. נציב מס הכנסה ישב כל העת והביט בשנונר. כשיסיים את הסיבוב הקצר, ניגש אליו נציב המס (יהודי דתי נכבד מר א' ע'), קרא לו לצדי האולם, הציג את עצמו ושאל: "מה הרקע האמיתי לסיפורים הנערמים על שולחנינו יוד לייב נתן לנו? יהודים קונים ידרות, מנין קנו דירה? מנין הם חיים? מנין להם הרטיס? והם עונים 'ר' דוד לייב נתן לנו. ' האם יש אמת בדבר? האם אתה מסוגל לפרנס אנשים רבים כל כך? וכי בכוחך לאסוף שלל כה רב? הרי העניין מסתכם בסכומי עתק...!" ר' דוד לייב לא היסס. הוא פתח את כף ידו והראה לו: "בבקשה, אדוני היקר. הנה! אתה רואה כמה אנשים משתתפים כאן בבר המצווה, והנה! זה מה שיש בידי מ'שמחה' כה קטנה. בברך תספור ונראה איך...". נציב מס הכנסה החל לדפדף בשטרות, ונדהם מהסכום הנעק שהיה מקובל בימית ידו, שבה נכללה אותה חבילת שטרות... ה'נציב' חיך בהערכה מרובה וקרא בקול: "ר' דוד לייב! בסדר. בסדר גמור. אני מאשר. עיני ראו ולא זר, את הסיבוב הקצר ואת ההון הרב! אבל, בבקשה, מעתה ואילך - עם חותמתנו...! בסופו של דבר, הם אישרו שחתימה של ר' דוד לייב תהווה יתעודת כשרות' לכסף. מעתה כל מי שהגיע למשרדי המס ובידו אישור חתום עיי"ר דוד לייב שוורץ, שהוא זה שהעביר את הכסף למכוי"ז (למסור כתב זה), הווחזק בחזקת כשרות, חתימתו וחותמתו הוכרו כהצהרת הון חוקית. למחרת אותו לילה, רכשה החותמת למס הכנסה. זכר ר' דוד לייב מצווה זו, שקנאה בדמים מרובים (ר"מ שצוברג ששמע מפיו). כך הילך הצדיק ר' דוד לייב בדרכו, וסייעתא דשמיא מלווה את ידו בכל עת. להרגיל אנשים לתת אבל שלא תטעו. ר' דוד לייב אף גם סכומים גדולים מאלה שקיבל

הלכות בפרשה:

מעשרה וכשהיו לויים מיוחסים היה שייך להם, ובזמנינו כיוון שאין לויים מיוחסים פסק החזו"א שאין חיוב לתת ללויים ויכול ישראל לאכול בסומאה. ובספק כדמאי וכדו' יכול לכו"ע לאכול ולא צריך אפי' הפרשה. ג. **תרומת מעשר** הוא אחד ממאה והיינו אחד מעשר שקיבל הלוי (שקיבל אחד מעשר) ודינו כתרומה גדולה ואסור לזרים. ועליו להניח בשקית באשפה. **ד. מעשר שני ומעשר עני.** שיעורו אחד מעשר שנשאר אצל המפרשי, ומעשר שני נוהג בשנים א ב ד ה לשמיטה, ומעשר עני נוהג בשנים ג ו לשמיטה. ובשנת השמיטה כולה הפקר ואינו צריך להפריש, ומעשר שני אוכל בירושלים ומעשר עני נותן לעני. מעשר שני נפדה בפרוטה, ומעשר עני נוהג רק בטבל בלבד.

ועשית מנורה לפני עשרות שנים בבית הכנסת הידוע זכרון משה בירושלים נזרקה חבילה גדולה של שטרות מהעז"נ לתוך האולם, ואישה אלמנה צעקה שהיא

דברים מגדולי ישראל וכן ידיעות חשובות נוספות. ערוך בדרך שו"ת

שאלה: השבת שבת זכור מה הסגולות שיש בשבת זו? **תשובה:** כותב רבי צדוק הכהן מלובלין שבשבת זכור שהוא זמן מחיית עמלק, הוא עת רצון להתפלל על בנים, ובודאי שבכלל זה על בנים צדיקים. והדרך להתפלל בשבת היא לכווןבמקומות שאפשר לכוון בהם לילדים צדיקים, וכי"א ישאל לרבوتיו.

שאלה: מה המתכון לחיים שמחים? **תשובה:** בשבועות קודמים כתבנו רבות על השלוה שחיי בה מי שבטוח ומאמין בה'. כעת נוסף עיי"כ עוד עניין, הנה חז"ל לימדו אותנו איזהו עשיר השמח בחלקו. ודבר זה, ואומר הגאון מוילנא, נאמר גם על רוחניותו. היינו אדם יבאו ואמר אני חלש מאוד ברוחניות בקושי קם בזמן בדיק, בקושי מתפלל טוב, וגם הלימוד שלי הוא כזה שעדיף לא לדבר, על הפה אני כמעט לא שומר כלל, ובבית אני מתנהג כמו ... ואי"כ מה אני? - אומר לנו הגאון תבדוק ותראה שיש דברים שאתה מצליח להתגבר בהם, יש שעה שאתה מתנהג יפה, יש איזה לשון הרע שלא אמרת, יש איזו התמסרות שלך לזולת, יש לך אמונה בנשוחן, אתה לא מרגיש טוב עם העוונות, אז תשמח במה שיש לך, ואז תצליח להתרומם אל השמחה. ויש להוסיף שלפעמים יש לאדם דברים שחובב להם וכותב בהם חוסר שמתאמץ לא מצליח, רבי חיים קניבסקי אומר שבכל עניין מוטל על האדם לעשות מה שיכול. זה מה שמוטל עליו, ואם לא הצליח אז רצון ה'. כי אתה צריך לעשות מה שאתה יכול, ואח"כ אסור לך לדאוג, כי כתת אם הקב"ה רוצה זה יפעל ואם לא אז זה רצון ה'.

שאלה: מהו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים? **תשובה:** בפשטות ירי"ש תלויה במעשה והתנהגות האדם, אך החידושי הרי"ם מתדש לנו שכל בקשה שאדם מבקש מה' ה' יכול לתת ויכול לא לתת כי לאבא מותר לומר לא כי אולי זה לא לטובתך מכל מיני סיבות וטעמים, אך יראת שמים כשאדם מבקש מה' אז הקב"ה ממלא את בקשתו. והי"ח בכל הדברים הרוחניים אם מפציר בתפילה להצלחה בתורה ובעבודה יזכה שבקשתו תתמלא ויראה הצלחה במעשה ידיו. כי ברור שזה רצון ה' שתצליח ברוחניות.

באותה בר מצווה. אין מי שלא נתן כשהוא ביקש. עשר אגורות, מחצית שקל, שקל, ולפעמים שטר גדול יותר. הוא קיבל מכל הנה ליד. ופרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול. אחר כך היתה מתורגמת מצוות צדקה למעשי החסד. היו לו, לר' דוד לייב, גם לקוחות קבועים. עשרות שנים נהג אחד מהמתפללים להגיש לו מטבע של חמש אג, עוד מהימים, שלאגורה היה כוח קניה משמעותי. יתן לי בבקשה שלוש אגורות עורף", ביקש, כך מידי בוקר כהרגלו. השנים חלפו, ועמן גם ערכו של הכסף, ואותו יהודי היה ניגש מידי בוקר אר ר' דוד לייב, מושיט את המטבע בן החמש אגורות ומבקש בשמחה: "יתן לי בבקשה עורף שלוש אגורות", ור' דוד לייב, לאורך כל השנים נטל את המטבע, פשפש בין מטבעותיו, מצא שלוש אגורות והחזירן סרח העורף. אחר כך נפרץ מעיין הברכות. "לשם מה אתה לוקח ממנו?", התעניין אחד ממכיריו. "כסף זה אינו בעל ערך כלל", תמה. ר' דוד לייב נעץ בו מבט חייכני, חודר, והשיב: "העיקר שהוא נותן. שנים רבות עמלתי, עד שהרגלתי את האנשים לתת", השיב. ההישג הגדול הוא, שאנשים פותחים את סגור ליבם ונותנים לשני - "העיקר שהוא נותן", ושוב הדהד שקשוק המטבעות. ושוב הדהד הקול המוכר: "גייב מיין געלט"- תן את הכסף שלי... ר' דוד לייב יכול לזקוף ולכותו את התרחבות ה'שנור' יש גבאי צדקה בארה"ק.

פעם נכנס לחתונה והושיט את ידו לאחד המחותנים שהיה גאוותן, שהוא שראה את האדם המרופט שולח לו את ידו בשיא השמחה הוא הושיט לו סטירה על פניו, רבי דוד ליב אמר זה בשבילי... מה עם העניים! להם לא מגיע! מיד חיך המחותן ונתן לו מנה גדושה של כסף.

מקדישה את הכסף לבניית מנורה בבית המקדש. כעבור מספר ימים היא נפטרה והיורשים נפגש בשאלתם, איתא בעי"ז דאין מקדישין בזמן הזה ולא הקדישו ויליכם לימ המלח, וכן נפסק בשו"ע - כדי שלא יגיעו לידי תקלה. הם פנו לרב אלישיב כי כספם בנפגשם, והוא אמר להם תבררו בבנק ישראל אם אפשר להשמיד מולם את השטרות והם יעשו חדשים, ואי"כ תעשו כך והם יעשו סטרות חדשים שתוכלו להשתמש בהם. וכן הווי.

ועשית ארון. נפסק בהלכה שאסור להניח מעל הארון קודש שום דבר, גם ספרים. אמנם בספרים יש היתר מאוד דחוק אין להניח, אבל כל מיני צרכי אחסון אסור. **ונתת על השלחן לחם פנים.** הרמ"א בירמב' מביא את דעתו עזרא שתהא אישה משכמת ואופה ביום ו' חלות לכבוד שבת. ובבה"ל הביא שבועונותיו הרבים התחילו נשים להשבית המנהג, וקונים במאפיה לכבוד שבת, עיי"כ דבריו. ומלבד מצוות הפרשת חלה שאפשר לקיים בזה יש בזה עניין גדול.

שאלה: כמה תושבים יש בארצנו הקטנה? **תשובה:** לפני שבעים שנה בקום המדינה כל אוכלוסייתה ישראל הייתה בס"ה כ-800,000 איש, כיום אוכלסיית ישראל כולה עומדת על למעלה מ-9מיליון איש, לא כולל למעלה ממאה אלף עובדים זרים. מתוכם כשבע מיליון יהודים כ"י, והשאר ערבים ונכרים אחרים. תוחלת החיים הממוצעת כאן היא גיל 83 שזה מהגבוהים בעולם. כל שנה נולדים כאן קרוב ל-200,000 ילדים, ונפטרים כשישים אלף, וכל שנה יש 20,000 עולים חדשים, ישראל היא צעירה מאוד. מתוך כל האזרחים היהודים מיעוט של ארבעים ושלושה אחוזים מגדירים עצמם כחילונים. כל היתר: 20 אחוז מסורתיים, 12 אחוזים מסורתיים-דתיים, 11 אחוז דתיים, 10 אחוז חרדים. ויש לציון שבמערכת החינוך שלושים אחוזים הם חרדים, ובעז"ה לא רחוק היום שכולם יהיו מאמינים.

שאלה: מה מצב הקורונה בארץ? **תשובה:** נכון ליום שני אחר"ח לצערנו, קרוב ל-5500 נפטרו לבית עולמם ולאחרונה גם הרבה צעירים. יש עוד כאלף מאושפזים במצב קשה, מלבד המאושפזים במצב בינוני. ליש למעלה מארבע מיליון מתחסנים ורובם (קרוב שלוש מיליון) כבר קיבלו מנה שנייה. כמעט ולא קרה מי שקיבל מנה שנייה ועברו מס' ימים והוא נדבק. ומי שקיבל חיסון זכה להתאחד עם משפחתו כבעבר. ועיי"כ אין אהנו מפסיקים להודות לה' שנתן את הדעה והחכמה לחכמי הרפואה למצוא פתרון לעניין הזה שמטריד את עולמנו כבר למעלה משנה.

שאלה: מה קרה ביום הפורים לפני כשלושים שנה? **תשובה:** פורים לפני כשלושים שנה היה יום שמחה וחג כפול ומכופל, כי במשך למעלה מחודש תושבי ישראל חיו בפחד נוראי ולא ידעו מה יילד יום. באותם ימים שליט עירק ישרא' שאדם חוסין שיגר טילים ללא רחם על תושבי ארץ ישראל שהם חשש גדול שהוא יממש את אומליו ויזרוק טילים עם גז כימי שדי"ז יכול לרצוח באכזריות רבבות יהודים. ובחסדי ה' המרובים בכניסת יום הפורים

הסתיימה הגזירה והוכרז על הפסקת המלחמה. וליהודים היתה אורה ושמחה וששון.

קטע זה יש לקרוא ביום חול מה הרעיונות של השבוע? תשובה: **השבוע ענייני נקיון לכבוד פסח**: ניקוי דפנות המקרר – כדי שהן יבריקו ממש, מרחו מעט משחת שיניים לבנה על גבי סמרטוט לח ושפצפו. הסרת שוממים מהכיירים – פזרו סודה לשתיה ולאחר מכן נגבו במטלית לחה. לכתמים עקשנים יותר, שפכו עץ חומץ, תנו לחומר לתסוס מעט ולאחר מכן נגבו עם מטלית. הסרת שוממים דביקים – בכדי להסיר שוממים המצטברים לעתים באזור המטבח (על החלונות, מכשירי חשמל וכדו'), שפכו מעט אלכוהול 70% על צמר גפן ועברו על המקומות הדביקים. ניקוי ומניעת עובש בכלי מטבח – מקומות כמו מגירת הירקות במקרר או ארגז הלחם עולים לצבור עובש עם הזמן. בכדי למנוע זאת וגם כדי להסיר כתמי עובש שבר נוצרו, מומלץ לנקות אותם במים עם חומץ. אם כבר נוצרו ריחות לא נעימים של עובש, ניתן להוסיף מעט סודה לשתיה לתערובת שתעלים אותם. אוכל שנשפץ בתנור – כאשר התנור רותח עם חם (יש להזהר מכוויות!) פזרו מלח על הכתם. תנו לכתם ולמלח להתקרר, ולאחר מכן גרדו אותו בעזרת כף טיגון מפלסטיק. ניקוי המקרר, המוקפא, השיש, קרש חיתוך, תבניות או סירים שרופים – השרו סודה לשתיה במים רותחים למשך כחצי שעה. לאחר שהתערובת התקררה נקו בעזרתה את האזורים הרצויים במטלית או קוטש בריטי. **רעיונות נוספים שהתקבלו (בלשוננו): "להחזיר את חוש הריח"** (לזיכוי הרבים ולעיני אבי מורי אליהו בן רינה זצ"ל הריני כפרת משכבו) אני לא הרחתי כלום בגלל הקורונה ולנחצתי מאד ועשיתי כל מה שמעמתי כדי להחזיר את חוש הריח והיום לאחר כמעט 4 שבועות חזר לי הריח כמעט לגמרי וזה משתפר מיום ליום 1. ! התפללתי על עוד 2 שלא מריחים עד היום רח"ל - "כל המתפלל על חברו..." 2. סגף הרופאים: להריח 3 פעמים ביום 20 ארוחת 4-6 פעמים שמיים: אקליפטוס, לימון, ציפורן (אפשר לא בשמן), ועוד אחד שלא קלטתי את שמו- אולי לבנדר או עץ התה. האקליפטוס הכי חשוב 3. ! לקחת 150 מ"ג אבץ ביום כי הקורונה אוכלת את האבץ וזה משפיע על הריח. 4. לשים חצי בצל מתחת לכל עקב בתוך הגרב ולשיוץ עם זה לבליה".

שאלה: איך על האדם להתייחס לכל עניין לא טוב הקורה עמו? **תשובה**: על האדם להשליט בעצמו יישוב הדעת ושלווה, ולא להיפך. יש כאלו שלוקחים ללב כל דבר והתוצאה היא רעה עד מאוד. אבל יש כאלו שמשתלטים על מחשבותיהם הלא טובות ומשלימים עם המציאות, כי מה תועיל דאגה, האם יכול האדם להשיב את הריח הקרתה עמו? וצריך לדעת כי למרות שיש בדברים שנואים כרעים, אבל זה לא כך. מהשמים לא מגיע רע. אמנם שני לא תמיד מבינים למה זה לא רע, אבל לאמיתו של דבר כל מאי דעביד

רחמנא לטב עביד. אם נפנים את זה ונעשה מה שצריך לאא דאגה אז נוכל לחיות באושר.

שאלה: מה הדרך למנוע מהילדים מאכלים לא בריאים? **תשובה**: הדבר ידוע שלא כדאי להתעקש עם ילדים יותר מידי על תזונה לא בריאה כי זה גורם למרד. מה שכן מוטל על ההורים לומר ולהחזיר בילדים כל הזמן כמה התזונה של הממתקים והחטיפים וכן כל המאכלים התעשייתיים המטוגנים ומלאי סוכר ומלח הם לא בריאים ומזיקים. ולאט לאט העניין יחדור אצלו ויועיל ככל שגדל. וזאת מלבד שיתין לילדים ירקות ופירות ומוצרי חלב המועילים ומחזקים את הגוף, ובעיקר חשוב להראות דוגמה אישית של ההורים שממעיטים במיני מתיקה וכו', וכך יגדל הילד בבריאות איתנה.

שאלה: על מה חשוב לתת את הדעת כל העת על מנת לשמור על שלמות הבית? **תשובה**: ברור שבכל מה שעושה האדם הוא זקוק לפיצוי רגשי, וכשאין אותו אז זה עוד שכבה ועוד שכבה ועוד שכבה שעולה על גדוטיה, עד שנהיה מאוחר, וכשמאוחר אין כבר מה לתקן ר"ל. וכשלא מובילים מה שצריך אז זה בנשיאה בעול ואם זה במילים הטובות וכדי אז הכל מתפוצץ כשמאוחר.

שאלה: איך מונעים מהילד את פיתויי הרחוב הקוראים בשלל צבעים וגוונים? **תשובה**: לתת לו בית חם. ככל שהבית יותר חם מכל הבחירות, מלבד מילים טובות וכן מעשים שמראים אהבה, צריך שהבית יהיה בית שנעים בו מאוד; בית שמעריכים ומכילים את הילד בכל מצב שהוא, ואז הרחוב פחות רחוק. אחד המחנכים האחר השבוע כשבבית קר אז ברחוב חם, אך כשבבית חם הרחוב נהיה קר. וזו הדרך הכי טובה למנוע נפילות בכל מצב שלא יהיה.

שאלה בחושן משפט: אדם הזמין תחפושת לפורים בחנות, ההזמנה היתה בהתחייבות לקנייה, ובעלי החנות מצידם התחייבו לספק את החסורה. אותו אדם יצא לתנות אחרת לקנות אביזרים המתאימים לתחפושת, אלא שלפני פורים קיבל אותו אדם הודעה מבעלי החנות שלצערם לא יוכלו לספק החסורה עד פורים. כעת מתברר שכל האביזרים הנוספים שקנה היו לחינם וכעת אין לו מה לעשות עימם. האם בעלי החנות חייבים בנוק שקרה לאותו אדם. יעניין בזה ח"מ"ש. ו. בדינא דהמראה דינר לשולחני.

חידות

חידות פרשת שבוע: א. 9 מילים רצופות שמסתיימות באות ה באותו הפסוק? ב. עם איזה פרי השתמשו בכלי המשכן? ג. מה המכנה המשותף בין הזהב שבפרשה ללחם? ד. משפט בר חמש מילים באותו פסוק גי'פ? ה. עם איזה אות השתמשו בפרשה? ו. פסוק בפרשה שמופיע בו מספר מסויים גי'פ?

חידות מהמגילה: ז. איזה מצוה מהתורה ביטלה אסתר כשגורה תענית? ח. מי בעט במי במגילה? ט. מי סטר למי במגילה? י. מי קרא למוי כלב והתחרטה קוראה לו אריה? יא. איזו מילה כתובה במגילה עשר פעמים בשלושה פסוקים סמוכים? יב. כמה אנשים הוזכרו במגילה שניתלו על העץ? **חידות ידע תורני**: יג. איזה דבר אומרים אותו בזמנים קבועים (המרחק בין פעם אחת לפעם הבאה שאומרים אותו הוא מרחק קבוע) ובתקופה הנוכחית לא אומרים את זה במשך יותר מחודשים. יד. איך יתכן שמתפללים על 2 עם אותו שם בדיוק התפילה מאותה משמחה? טו. איזה הפטרה קוראים בחלק מהערים פעמיים ברצף? **חידות לשאלו את הילדים**: טז. איזה כלי זכוכית שלם זורקים בכל בית? יז. איזה כלי כשנאמר פעמיים הוא איזה דבר שאומר אותו אין אותו וכשלא אומר יש אותו? יט. מתי אבא שלך מוריד רק את הכיפה לזמן מה? כא. איך יכול להיות שיש מטריה אחת שמכסה עשרה אנשים ואף אחד לא נרטב?

תשובות: א. כה לא. ב. זית שמן למאור. ג. כיכר זהב, כיכר לחם. ד. כה לה. וכפתור תחת שני הקנים ממנה. ה. אות וו. ווי העמודים. ו. כח כו. ז. אבילת מצה בפסח. ח. מרדכי בעט במן (מגילה טז). ט. המלאך סטר את יד אסתר והסיטה כלפי המן (מגילה טז). ו. כן בא מלאך לאחשוורוש וסטרו על פיו (מגילה טז). ז. י. אסתר לאחשוורוש (מגילה טו). יא. ואת פרשנדתא וכו'. יב. איש: 13 בתוך ותרש, המן ועשרת בניו. יג. אב הרחמים לפניו יתרו שבת מברכים אחי"כ ד' פרשיות כשבאמצע פורים דמוקפים, והפעם הבאה שיגידו זה רק בשביעי של פסח ואילך] מאברך מתפרח בשם בנו הצדיק. יד. תאומים לפני בריה- הרך הנולה בן..... טו. זכור במוקפין קוראים השבוע ובשבוע הבא. טז. בקבוק יין שנגמר, וכן בקבוק גרבר. יז. כף כף. יח. קרמבו. יט. שקט. כ. כשמתפר. כא. או שלא יורד גשם. כ. כשנמצא בתוך בית. או שהאף (היינו מה שבין העיניים) לא נרטב.

משמעות מילים לפרשת תרומה - ו' משמעות למילה בד בד - מוט. "ועשית בדי עצי שיטים" רש"י: מוטות (שמות כה יג) בד - אחד. "בד בבד יהיה" רש"י: ולי בד נראה בעיני שהוא לשון יחיד אחד באחד יהיה זה כמו זה (שמות ל, לד) בד - אריג. "כתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו" (ויקרא טז ד). בד - קוסם. "חרב אל הבדק" רש"י מצודות: בדים קוסמים (רמיהו ג לו). בד - ענף. "יאמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי שהיה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה ואומר כלה נאה וחסודה" (כתובות יז). בד - קורה כבדה. בית הבד הוא מפעל להפקת שמן זית וקרוי ע"ש הקורה הכבדה הדורסת את הזיתים.

פרפראות חשובות לאלו שיש להם מזה תועלת בכל זמן, ולא לו מרצים לומר זאת לו תועלת מה.

עד היום השתתפו בחתונות רק המחנותיים... מכאן ואילך רק המחוסונים.

תודה לכל מי שמעורר אותי מחדש שלמרות הכל המדור של התועלת נותן לו הרהור תועלת, כלל תודה לכל המעוררים שאין להם תועלת מזה. תודה מיוחדת לכלל הקוראים של העלון, יה"ר שיוזכו כולם שיתפללו להי' רק על מה שטוב להם, וירצו רק מה שטוב להם, ויזכו להרבות בגולם בתלמידים, ויזכו להכניס את השבת מוקדם. אינו מעוניין השבוע להודות לגאון הצדיק, גולה למקום תורה, עמל בתורה במסירות נפש, מחייב הוא את כלל התלמידים, כולם נהנים לדבר איתו ולשוחח איתו על כל הנושאים, מפורסם מאוד באהבת הבריות ונתניתו לזולת באופן שאין לה אחר רוע, תפילות כמונה מעות, והי"ה בן עולם הבא הי"ה האברך המופלג **דבי יעקב שטרן שליט"א** מברכפלד הלומד בנחלת משה שבבני ברק. יהי"ר שתמיד כשמוע לתחנה הוא לא יאחר את האוטובוס ומיד יגיע האוטובוס ויזכה תמיד לשבת ליד תי"ח טובים כמוהו.

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: בכניסה לביה"כ/ כתב סופר רחוב סוקולוב. ובביה"מ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב באחצירא 9, ובכולל "הליכות משה" (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (הברון) בכניסה המערבית בקלסר ירוק. **וכן בשאר המקומות** ואצל המפיצים הקבועים בבראשה עם רבני האמיתית הגר"י זר שליט"א שהשבוע הוזכר שמו ופרשה עם זהב סביב. איך לקחת כמויות בשום מקום ללא אישור. **כמו"כ ניתן להשיג** את העלון במדיעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל דמות המוסר רבי שמחה שלומן שליט"א. **כן ניתן להשיג בנתיבות** במניין חצרות 'בית בוכריס' **כמו"כ ניתן להשיג במיל 456alon@gmail.com** 0527633431. חדש: אפשר לקבל את העלון בכתב גדול גם בפקס.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד החירות שבסופו) מופיע ביוקב גליונות' **להשתתפות בהוצאת העלון** לפנות: 0527633431 **ניתן לקבל את העלון בכתב יותר גדול ע"פ בקשה למייל הנ"ל.** **עלון לפורים וענייני הפורים יוצא אי"ה בשבוע הבא.**

על החיסונים בעד השולט בני ברק: **לכל אלה** שמתחסנים הליה בבני ברק ומקבלים תופעות לוואי, שידעו שזה מהמשולט ולא ממחיסון. **לאור** מבצע החיסונים בבני ברק בעריות לוד ורמלה מכריזים על מבצע דומה בו כל מתחסן יקבל גרם קנביס. **פרסום** ראשון ערדתי וירושלים מבטיחה שלב למתחסנים. **דיווח** ראשון. בחור ישיבה קיבל בטעות 5 מנות צולנט. כעת מצבו יציב. ובהשגחת הרב לנדא הרב רובינלסט נמשך ונעדין. **כיוון** שלא הצליח להכניס את השבבים חיסונים בבני ברק החליטו לחלק טשולנט ולהכניס שם את השבבים. **יעיית** בני ברק מבחירה: גם מי שיחלה חי"ו בקורונה אחר החיסון הראשון, יהיה זכאי לקבל את המנה השנייה של רמקולים בבני ברק נשארו 100 מנות צולנט שירקו לפח אם ליבוא **יעיית** ב"ב: הצילנט יעיל רק אחרי מנה שנייה. **לכבוד** קופת חולים. יש לי פצע ברגל והרפא אמר שאני צריך לקבל דחוף זריקת טטנוס. אז אני מודיע לכם שאם תתנו לי טשולנט אין לי בעיה לקבל את הזריקה הזאת. **אחד** הגיע להתחסן במתחם חיסונים בבני ברק, לכשנשאל איזה קופה הוא? הוא ענה קופת העיר. **מה** השקר היותר גדול של השנה האחרונה – "עובדה מהבית" או "למידה מרחוק"? **נראה** לי שיש למנהיגי מדינות מפותחות טעות. מוטציה זה לא חיסון, אין צורך לנהיג כל כך הרבה סוגים. **הוא** מעשן קופסה ליום, ושוה 12 כוסות קפה שחור עם סוכר, בצחרים אוכל לאפה עם 80% שומן וכערב שוה אקסל.... אבל חיסון לקורונה הוא לא רוצה לקחת כי זה מסוכן.... **בעל**: אשתו, איך את מביאה אחרי חיסון? אישה: אין לי חשק לעשות כלום, לא כביסה, לא לבישל, לא לשטוף כלים, בא לי לשבת על הספה כל היום. בעל: בט בטעות קיבלת חיסון של גבר. **פעם** מישהו חזר לבדוק אם הוא נעל את הדלת והוא לא היתה נעולה? **השנה** לא עולים כיתה, עולים שלוחה.... **בא** לי להקים בית חולים ולקרוה לו "טעות" וכשישאלו מישהו באיזה בית חולים הוא נו"ל, הוא יענה "ינו"לדתי בטעות". **צלצל** טלפון. אני: הלן. הוא: שלום, תרצה להשתתף בסקר קצר? אני: כן. הוא: אוקיי, שנייה לא הכינו אותי למצב הזה. **המחדל** הכי גדול בקיום האנושי הוא שיעיפות מצטברת ושינה לא.